

for man ikke skal tiltræde Lovudkastet, som jeg vil stemme for.

Kierregaard: Maaskee det maatte tillades mig, skøndt jeg nødigten forlænger denne Debat, endnu ganske korteligt at berøre Noget af det, som er fremsført, siden jeg sidst havde den Gæde at have Ordet. Der er blevet tydet hen paa, at Udvalgets Betænkning pegede i Ost og styrede i Vest. Jeg skal i denne Anledning blot tillade mig at gøre opmærksom paa, at den Erfaring har jeg nu allerede gjort i en Række af Aar, at, naar en udsørlig Undersøgelse skal ende med Afgjørelse, saa vil det næsten altid være saa, at den begynder med alt det, som kan tale for den Afgjørelse, man agter at forkaste. Saaledes anseer jeg det for et høist betænkeligt Tegn, naar her i Thinget en Betænkning fra et Udvalg begynder med, som det synes, at anbefale den Side af Sagen, som jeg vil holde paa. Saa ahner jeg nemlig strax, at der, efterat dette altsammen er blevet vel overvejet, vil komme etc. „dette uagtet er der dog særdeles afgjørende Grund for det Modfatte;“ og at Udvalget ikke ganske har glemmt at komme med et saadant: „dette uagtet stiller Sagen sig dog anderledes for os,“ det troer jeg, at det ærede Thing vil være vort Bidne om. — En foregaaende æret Taler (Thalbitzer) har gjort gjældende, at, naar Udvalget syntes, at det allerede var ganske anstændigt, saaledes at faae et Laan indtil videre uden Afdrag og uden Renter, saa var det dog et endnu større Gode, at faae dets Beløb heelt og holdent skienket. Og jeg maa erklære mig ganske enig deri. Men jeg turde derhos dog tage mig den Frihed at bemærke, hvilken forunderlig Debitor det lærde Skolevæsen ved denne Leilighed kommer til at være. Man har ellers en ganske god practisk Regel: „vil Du være fri for Besøg af en Paatrængende, saa laan ham Penge.“ Den forstaaes, saavidt jeg veed, saaledes, at saa kommer han ikke igjen; thi paa den ene Side har han neppe istunde at betale, og paa den anden Side generer han sig dog ved at komme, saalænge han ikke har betalt. Men denne Debitor her er mere høflig. Han kommer igjen og siger:

„Bistnok er det et meget stort Gode, Du har vist mig ved at laane mig disse Penge, men Du vilde dog tjene mig særdeles ved at tilstaae mig et endnu større Gode, nemlig ved at stryge den hele Gjæld. Og om en saadan Debitor maa man virkeligen fristes til at vente, — hvad der ogsaa fra flere Sider er tydet hen paa som noget Rimeligt og derhos Betænkeligt, — at, naar man nu opfylder ham ogsaa dette Ønske, og viser ham den særdeles Tjeneste at stryge en saa betydelig Gjæld, han saa paany vil søle Opfordrig til endnu mere frit og paa lige Fod at fortsætte Beskjendtskabet, og ved første Leilighed igjen at indlede et rentefrit Laan til videre Behandling paa samme Maade. Hvad den høitærede Minister anmærkede herimod, at nemlig Sligt for Fremtiden ikke vil lade sig gøre, er jeg, oprigtigt talt, ikke istand til at forstaae Kraften af. Jeg har seet i de Papirer, der vare Udvalget forelagte, at det under Souverainiteten var muligt, at et Collegium kunde, inden det havde Hans Majestæt Kongens Afgjørelse for, hvorledes en Sag skulde behandles i det Store og det Hele, gjøre afgjørende Skridt i det Enkelte, saa at Kongen enten maatte kassere disse og bryde med hele Collegiet, eller ogsaa maatte gjøre alle de andre Skridt bagefter, aldeles som om han havde besluttet dem længe iforveien. Dette kunde skee under den uindskrænkede Kongemyndighed, hvorved man dog skulde meent, at idermindste Saa meget var sikket, at der kun var Een, der afgjorde i sidste Instantis, og ikke nogen Melleminstantis, der afgjorde baade for ham deroppe og for os nedenunder. Jeg skal derfor tillade mig at henstille, om man med saadan Erfaring tør ansee det for umuligt, at der ogsaa under den nuværende Regjeringsform kunde skee noget Lignende, at nemlig en stærk øieblikkelig Stemning i Gunst af et vist enkelt Foretagende kunde føre et Forslag igjennem, som atter, uden at Sorø Akademies Forhold i det Hele bleve underkastede den Prøvelse og Bedømmelse, det med Rette kan fordrø, disponerede over Noget af det Øverskud, der skaffer det saamange interessante Beskjendtskaber. —